

På gader og stræder forstyrrer falske insekter og kvindeviolensdigte det travle juleblik

Som et mirakel under kulturnedlukningen har nogle af kunstverdenens største internationale navne lavet vidunderlig kunst, der skulle være til at finde i det offentlige rum over hele landet. Information er taget på juleodyssé efter værkerne

KUNSTKRITIK

Af Bodil Skovgaard Nielsen

Det skete i de dage, hvor hele kulturlivet endnu en gang lukkede ned, men hvor jeg stadig skulle købe julegaver. Et lys lod sig åbenbare.

Midt i Strøgets larm, lommetyve og mundbindstilduggede briller blev jeg lovet, at byens plakatstandere ikke kun ville vise stegepandereklamer – men kunst! Kunstplakater, 35 styks som ovenikøbet skulle være til at finde over hele landet.

Kunsthall Charlottenborg har i, hvad der virker som en nedlukningsprofeti lukket kunsten ud i verden i et samarbejde med virksomheden AFA JCDecaux, der bestyrer de reklamepaneler, der normalt invaderer enhver overflodstid med købsinciterende lysforurening.

Resultatet er udstillingen Poet Slash Artist, der efter sigende skulle være at se på reklamestandere landet over.

Udstillingen tæller vanvittigt fede navne som den syriske digter Adonis, nyligt afdøde libanesiske Etel Adnan, den britiske maler Tracey Emin, den amerikanske Pulitzer-prisvinder Anne Boyer, den chilenske tekstilpoet Cecilia Vicuña såvel som kineseren Xu Bing, der er kendt for sine værker med tryk og kalligrafi. Her til kommer en håndfuld danske koryfæer og en række helt sprøde, nye navne. Høj som lav har fået samme opgave og mål at boltre sig på: en plakat.

84 procent tilgængelighed

På Charlottenborgs hjemmeside læser jeg, at plakaterne i udstillingsperioden vil kunne ses af 84 procent af befolkningen. Hvordan man lige er kommet frem til det tal,

står lidt uklart, men på 700 paneler i det ganske land burde der i hvert fald være kunst året ud.

Den britiske Turner-prisvinderen maler Lubaina Hamids plakat har jeg lyst til at lade hænge, så længe den er nødvendig. Med orange bogstaver står der »Lost songs: Can we ever reclaim the night?« over et blåt kludetæppe af kubi-stisk dekonstrueret by. I en tilhørende tekst skriver kunstneren, at det smelter hende, at hun vil dø, før små piger og deres gamle tantes vil kunne bevæge sig ud efter

mørkets frembrud »uden at føle en vis frygt og ængstelse«.

Kunstnerstjernerregnen er kommet i stand gennem den schweiziske jetsetkurator Hans Ulrich Obrist. Han har ledet det markante Serpentine Gallery i London, og så er han kendt for sine utallige dybdegående, men også tidsåndsjagende interviews med alle tiders stjernekunstnere.

På bidraget fra den nyligt afdøde østrigske avantgardedigter Friederike Mayröcker får Obrist faktisk en hilsen. Plakaten viser en stregtegning af en mandefigur med den håndskrevne tekst »Kære Hans Ulrich – Må du altid være beskyttet« på tysk.

På den ene side lukker sådan en privat hilsen mellem venner, hvor den ene nu er borte, beskueren ind i et ømt og personligt rum. Tegningen ser ud, som om den kunne være nedgriflet på en serviet efter en god middag. På den anden side er ømheden kun synlig, hvis man både forstår tysk og har indgående kendskab til, hvem de to implicerede er.

Mindre indforstået er heldigvis duoen Hesselholdt & Mejlvangs forstørrede, rødbedefarvede pas. Slask, dér hænger det og reklamerer for – ja, for hvad? Hvad går de danske værdier, vi så tit hører om, egentlig ud på? Passet er samtidig en rød klud i hovedet på dem, der ikke har det; med sådan et i hånden kan man rejse visumfrit stor set, hvorhen man vil.

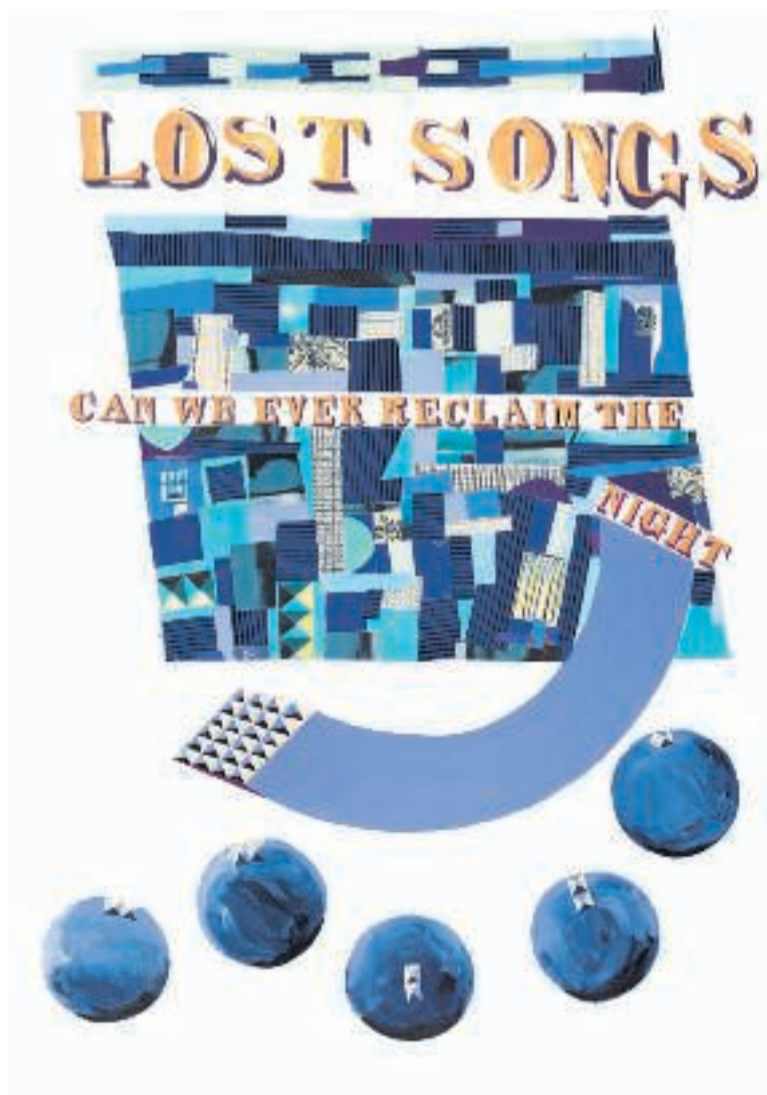
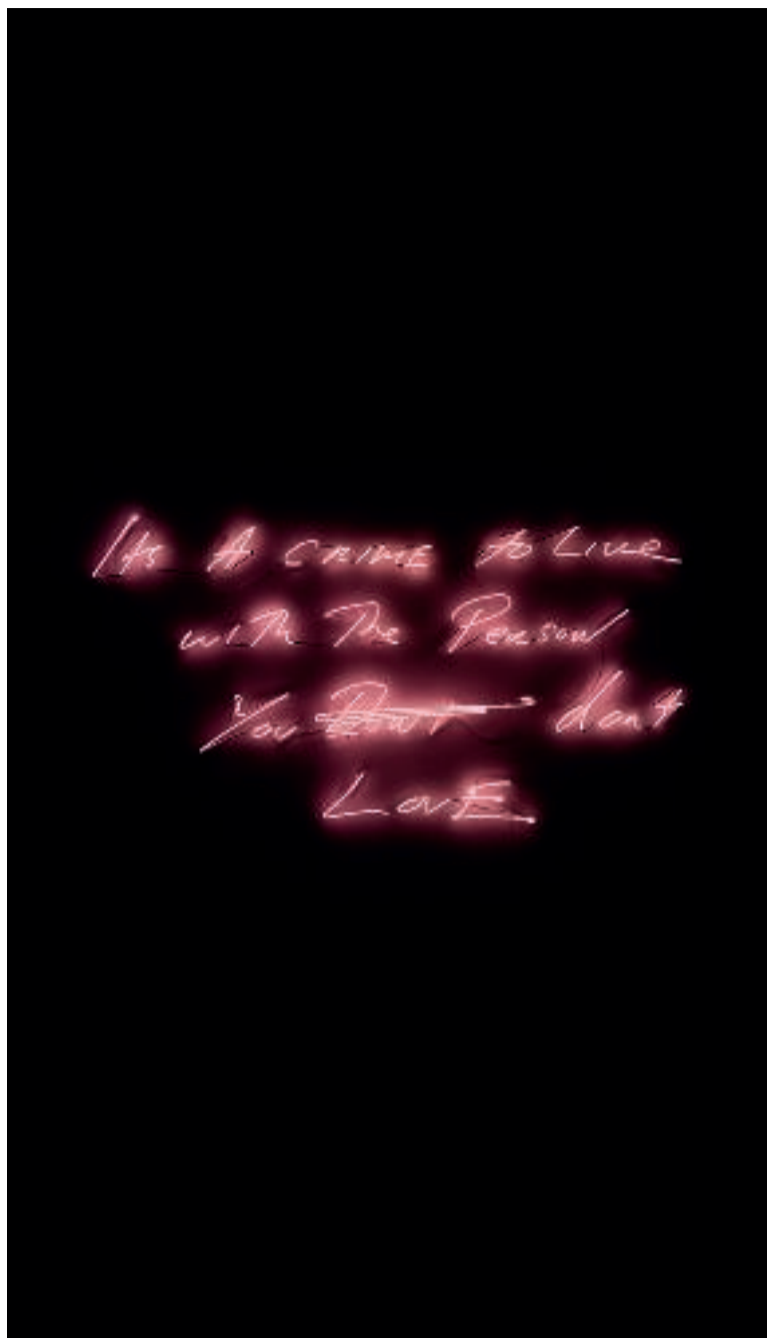
Så er der også kunstneren Jakob Jakobsen, der bruger sin plakat til at sige op. »Jeg kan ikke mere, jeg er syg og håber, jeg kan kvalificere mig til et flexjob, men det er også noget, man skal arbejde for at opnå,« står der i undselig Times New Roman-skrifttype på hvid baggrund. Jakobsens opsigelse bliver,

”

Værkerne kommer til at virke som ufrivillige medvirkende i et marketingstunt, når de ikke kommer ud på de busstoppesteder og togstationer, de blev lovet til. Reklameindustrien hvidvaskes med fine, men forløjede erklæringer om aktivistisk kunst

Sudanesiske Ibrahim El-Salahis ikke let afkodelig monument af lige dele søjler, menneskelemmer og arabiske skrifttegn. Man må nyde formerne for deres form og langsomt indse, hvad man ikke forstår. Kunsthall Charlottenborg

Øverst: Briten Tracey Emin viser et fotografi af et pinkglødende neonskilt med ordene »It's a crime to live with the person you don't love«. Bitterkøbt erfaring om at følge sit hjerte. Nederst: Britiske Lubaina Hamids plakater, som vores anmelder har lyst til at lade hænge, så længe den er nødvendig. Kunsthall Charlottenborg

fordi han er kunstner, til en del af hans arbejde. Vil man hoppe af hamsterhjulet, må man knokle noget mere.

Ikke sart poesi

Selve ideen om at slippe kunsten ud i verden er ikke ny. Amerikaneren Jenny Holzer har ladet store neonbannere lyse op på Times Square med påtrængende, foruroligende budskaber som »Protect me from what I want«. Og amerikaneren Barbara Kruger har på indkøbsposer fået trykt sorthvidfotografier med ikoniske fraser som »I shop therefore I am« trykt i rød henover.

Man kunne endda nævne de russiske suprematister og konstruktivister, der ville nulstille kunstens formsprog for at pøde den med revolutionært potentiale. Som El Litzitskys berømte propagandaplakat »Slå de hvide med den røde kile«, der effektivt skaber ny modstandssymbolik ud af ren geometri.

For at fungere i det offentlige rum kræver det nemlig, at kunsten tør tale til et publikum, der ikke selv har opsøgt den. Og poetiske udtryk kan godt være agiterende. Det viser den danske forfatter og kunstner Amalie Smiths computergenererede insekt til fulde. En algoritme har fremstillet et fotorealistisk billede af et insekt, der ikke findes. På sin vis er værket en håbefuld vision om, at nye arter stadig kan opstå, selv om vi står midt i en enorm masseuddøen – på den anden side har man kun brug for det håb, fordi katastrofen er nået så langt.

Ambivalens fungerer godt på plakaterne som modstand til reklammers normalt indsmigrende tone. Hongkong-fødte Tiffany Sias plakat med titlen »Killing Time« er et fotografi af en ø i et hav, hvor horisontlinjen er skævvredet. Et påtrykt digt kredser om tiden, der løber mod 2047, hvor Hongkongs demokratiske konstitution udløber – og hvor en dræbertid måske vil begynde. Det er desværre allerede sket.

Sudanesiske Ibrahim El-Salahi har skitseret et ikke helt afkodeligt monument af lige dele søjler, menneskelemmer og – for dette vestlige blik – ulæselige arabiske skrifttegn. Man må nyde formerne for deres form og først indse, hvad man ikke forstår, før man kan overkomme afstanden, synes værket at sige.

Skår i kød

Egentlig er det en ret voldsom udstillingstitel, *Poet Slash Artist* – »slash« kan betyde skråstreg, men også voldsomme knivhug i kød. Således kan man forstå udstillingen som en duel mellem kunstens visuelle og sproglige udtryk – eller som et muligt skæringsfelt, hvor noget overflødigt må falde bort.

Det påbud om at skære ind til benet lever briten Tracey Emin's plakat til fulde op til. Hun viser et fotografi af et pinkglødende neonskilt med ordene »It's a crime to live with the person you don't love«. Bitterkøbt erfaring om at følge sit

hjerter. Selve bogstaverne lyser så hvidligt fra papiret, at de ligner hvide ar i menneskehud.

Danske Jeanette Ehlers bidrag er også et foto af et neonskilt, der gengiver en graffitisætning, kunstneren har set på det danske fort Prinzenstein i Ghana, hvor slavegjorte afrikanere blev holdt fangne. Teksten handler dog ikke om smerte, men gengiver en lille fabelmorale om, at løven må have sin egen historiker; for indtil da vil jægeren være helten i fortællingen.

Jeg er også vild med nigeriansk-amerikanske Precious Okoyomons bidrag, der fra siden ligner et mørkt gardin, hvorpå gotiske bogstaver svinger sig. »I want to sin against purity« står der som et freudiansk stik til enhver puritaner, der uafværgeligt vil komme til at længes efter det forbudte. Man får sådan en lyst til at rive gardinet væk og svælge i alt, der kan forbydes.

Længsel og skuffelse

Løftet om, at der hænger kunst i byen, gør noget ved blikket; nysgerrigheden såvel som skuffelsen, når der endnu en gang er *Krummerne 3*, og ikke kunst, på plakaten, får mig til at cykle helt hasarderet. Jeg glemmer alt om juleindkøb.

Men til trods for flere timers øjne på stilke må jeg indrømme, at det ikke er lykkedes mig at finde et eneste værk i det københavnske byrum. Kun i Kunsthall Charlottenborgs egen gård, hvor cirka en tredjedel af plakaterne er ophængt i monrer, og hvor jeg tidligere på måneden så et andet udvalg – resten af værkerne kan man orientere sig i på nettet.

Det var måske naivt af mig at tro, at en reklameudbyder ville ofre alt for megen plads på kunsten i årets mest omsætningstunge måned. De økonomiske hjul, og ikke åndsmaskineriet, må holdes i gang, må man forstå.

Men det gør så også, at Charlottenborgs udstilling med de gode intentioner om tilgængelig kunst falder i det hul, som kunst, der vil intervenere i verden, lidt for ofte gør: Nemlig at virkningen ikke er til at få øje på.

At både kurator Obrist og kunsthallen har skrevet under på, at der er tilgængelighed for 84 procent af befolkningen, gør mig tung om hjertet.

For værkerne kommer til at virke som ufrivillige medvirkende i et marketingstunt, når de ikke kommer ud på de busstoppesteder og togstationer, de blev lovet til. Reklameindustrien hvidvaskes med fine, men forløjede erklæringer om aktivistisk kunst.

Jeg håber virkelig, at det bare er mig, der har været ramt af en sjælden kunstblind virus på min jagt. Men tvivler. Værkerne er vidunderlige – gid, de var til at se.

Poet Slash Artist. Kunsthall Charlottenborg. Til den 31. december. Information og værkoversigt på kunsthallens hjemmeside.